

VINERI • 21 MARTIE 2014 • ANUL LXIV NR. 12

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

O străveche familie românească din Jula – Familia Precup
Jertfelnicie și dărnicie – semne ale adevăratului creștin

Niște români fericiți...

CALENDAR ORTODOX

24 martie, luni, Înaintepăznuirea Bunei Vestiri; Sf. Cuv. Zaharia.
25 martie, marți, (†) Buna Vestire (Blagoveștenia).
 26 martie, miercuri, Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Sf. Mc. Montanus pr. și soția sa Maxima.
 27 martie, joi, Sf. Mc. Matroana din Tesalonic; Sf. Prooroc Anania.
 28 martie, vineri, Sf. Cuv. Ilarion cel Nou; Sf. Cuv. Ștefan, făcătorul de minuni.
 29 martie, sâmbătă, Sf. Cuv. Mc. Marcu, Ep. Aretuselor; Sf. Mc. Chiril diac.; Sf. Mc. Iona și Varahisie (Sâmbăta a IV-a din Post - Pomenirea morților).
 30 martie, duminică, Sf. Cuv. Ioan Scărarul; Sf. Prooroc Ioad; Sf. Euvula. Duminica a IV-a din Post (a Sf. Ioan Scărarul; Vindecarea fiului lunatic).

Gândurile săptămânii

„Suntem în țara din care Caragiale a fugit exasperat, țara în care Eminescu și-a pierdut mințile, țara care a refuzat, iresponsabil, oferta făcută de Brâncuși, la bătrânețe: aceea de a-și lăsa întreaga operă compatrioților săi. Țara care și-a omorât elitele în pușcărie, țara în care n-au mai vrut să se întoarcă Mircea Eliade, Cioran, Eugen Ionescu, George Enescu. Țara din care pleacă, mereu, tineri excepționali și nu doar ca să se căpătuiască, țara care furnizează Europei milioane de muncitori cu ziua, prost utilizați și prost plătiți la ei acasă. Nu pot decât să sper că, sub această pojghiță de mizerie, există și o altă țară, țara unor oameni cuvincoși și cinștiți, țara celor care știu să se respecte între ei și să nu se lase manipulați de câteva trupe barbare de oameni stricați și stricători de suflete.”

Andrei Pleșu, în *Adevărul*

„Dacă oamenii sunt buni doar pentru că le e frică de pedeapsă și pentru că speră la o recompensă, atunci suntem într-o stare jalnică.”

Einstein

„Să fii spiritual nu este suficient. Trebuie să posezi suficientă minte cât să nu fii prea spiritual.”

Andre Maurois

„Acceptarea unei persoane așa cum e, fără să încerci s-o schimbi prin încurajări, manipulări sau coerciție, este o formă superioară de iubire, dar aproape inaccesibilă multora dintre noi.”

Robin Norwood

„Auzi, bă, Gore, ei o să rămână niște ziarști toată viața, noi o să rămânem poeți toată moartea!”

Nichita Stănescu

(Selecție realizată de Florentina Lițiu)

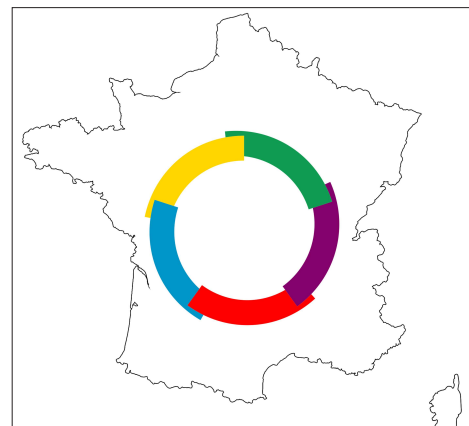
Jula

Teatru, cântece și expoziții de Ziua Francofoniei

Cu ocazia Zilei Internaționale a Francofoniei, Consulatul General al României la Jula, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Autogovernarea Românească din Jula organizează un bogat program cultural în spiritul prieteniei româno-franceze. Evenimentul va avea loc vineri, 28 martie, cu începere de la ora 17.00, la sediul Uniunii Culturale (str. Gh. Doja nr. 8).

În program: cuvântul festiv al domnului Florin Vasiloni, consul general al României la Jula, despre francofonie; un mic concert cu muzică românească și franceză susținut de Corul „Pro Musica” din Jula; vernisajul unei expoziții de goblene a Ancăi Butar; premiera piesei de teatru „Pantalone se însoară” a Teatrului Român de Amatori al Liceului „N. Bălcescu” din

Jula; curiozități culturale și gastronomice franceze prezentate de Petru Cîmpian de la Seghedin.

Szentendre

Expoziție Ștefan Oroian și Aurelia Nemeș

Autogovernarea Românească din Szentendre și Muzeul Ferenczy al orașului organizează o expoziție din creațiile lui Ștefan Oroian din Jula și ale Aureliei Nemeș din Budapesta. Vernisajul va avea loc în galeria Muzeului Ferenczy (Szentendrei Képtár, Főter 2-5), în ziua

de 3 aprilie 2014, de la ora 17.00. Galeria se află în centrul orașului. Cuvântul de salut va fi rostit de către dr. Kálnoki-Gyöngyössi Márton, directorul muzeului, iar expoziția va fi deschisă de dr. Basics Beatrix, istoric de artă. Expoziția Oroian-Nemeș va putea fi vizitată până pe 1 iunie

2014, de miercuri până duminică între orele 10-18. La vernisaj, va cânta la taragot melodii românești Borbély Mihály, membrul fondator al formației Vujicsics, distins cu premiul Kossuth – ne informează Iulia Pantea, președinta Autogovernării Românești din Sănandrei/Szentendre.

Poza săptămânii

– No, ghiciți, cine sunt eu...?

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Familia Precup din Jula într-o fotografie din 1885 (foto: din arhiva familiei lui Ioan Precup)

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni / Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a DPRRP

Autogovernarea Românească din Jula vrea să preia grădinița din Orașul Mare Românesc

La ultima ședință a Consiliului Local din Jula s-a discutat cererea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria referitoare la preluarea grădiniței românești din oraș. Consilierii locali au decis începerea tratativilor de predare a instituției către AȚRU. La începutul lunii martie, la Primărie a avut loc prima dezbateră pe acest subiect, însă la această întâlnire Autogovernarea Românească din Jula, cea care are drept de opinie în legătură cu orice schimbare în viața unei instituții românești locale, nu a fost invitată. Autogovernarea Românească Locală a convocat în seara zilei de 3 martie o ședință extraordinară, unde după lungi discuții și argumente pro și contra, Autogovernarea Românească locală a hotărât să înainteze și ea o cerere în sensul de a prelua administrarea grădiniței românești.

În dimineața zilei de joi, 13 martie, conducerea Autogovernării Românești din orașul Jula a înaintat primarului *Görgényi Ernő* cererea pentru preluarea grădiniței românești din oraș. Cererii înaintate de către președintele *dr. Ioan Ciotea* și vicepreședintele *dr. Gheorghe Ruja* i-au fost atașate și o concepție financiară și de specialitate, precum și un document care cuprinde părerea cadrelor didactice de la grădiniță și a comitetului părinților care au copii înscrși la această instituție.

Pe 12 martie, Autogovernarea Românească din Jula a ținut o audiență publică la grădiniță, unde președintele *Ioan Ciotea* le-a prezentat părinților situația în care se află grădinița, deoarece primăria ora-

șului sub a cărei administrare a fost până în prezent nu mai dorește sub nici o formă să o susțină pe viitor, de aceea ea va trebui să fie preluată ori de AȚRU, ori de Autogovernarea Românească din oraș.

Dr. Ioan Ciotea a vorbit celor prezenți la întâlnire despre decizia AȚRU, de a prelua această grădiniță, decizie susținută și de primărie. Domnul președinte a mai spus că dispunând de aceleași drepturi de care dispune Autogovernarea pe Țară, și Autogovernarea Românească din Jula a luat o decizie asemănătoare, însă doar atunci o s-o înainteze către conducerea locală dacă sunt susținuți pozitiv de către pedagogii grădiniței și consiliul părinților. „Dacă părinții nu sunt de acord, noi nu dorim să ne băgăm cu forța peste această instituție și nici nu dorim să facem o contra propagandă împotriva AȚRU.

(Continuare în pag. a 8-a)

Președinta Comitetului de Părinți, *Rita Păcșas*, prezintă situația grădiniței

Vizita subsecretarului de stat pentru naționalități la Jula

În ziua de 11 martie, subsecretarul de stat pentru problemele naționalităților, *Latorcai Csaba*, din cadrul Ministerului Resur-

selor Umane de la Budapesta a efectuat o vizită în orașul Jula. Cu această ocazie, la Liceul „N. Bălcescu” a ținut o conferință cu

titlul „Rezultate ale politicii naționale și consecvențele acestora”, trecând în revistă cele mai importante realizări din perioada 2010–2014 în domeniul legislației privitoare la minorități și întăririi autonomiei culturale a autogovernărilor de naționalitate.

În după-masa aceleși zile, domnul *Latorcai Csaba*, împreună cu primarul *Julei, Görgényi Ernő* și *Kreszta Trajan*, președintele AȚRU, a vizitat grădinița din Orașul Mare Românesc din Jula. Cu amănunte vom reveni în numărul următor.

E.Ș.

EDITORIAL

Niște români fericiți...

Precum ne apropiem de ziua de vineri, 21 martie, termenul înregistrării naționalităților pentru alegerile parlamentare din 6 aprilie, așa ne distanțăm de șansa unei reprezentări reale, cu drepturi depline. Situația este valabilă nu numai la noi, la români, ci și la toate celelalte naționalități, inclusiv la țigani și la nemți, care matematic aveau șansa unei reprezentări cu drepturi depline. În acest caz, toate cele 13 naționalități recunoscute prin Constituția Ungariei vor avea dreptul doar la câte un purtător de cuvânt (*szószóló*), un fel de marionetă fără drept de vot, fără drept de interpelare la ședințele Parlamentului de pe malul drept al Dunării.

Cheful de înregistrare al minorităților a fost destul de jalnic de la bun început. Mai ales în ceea ce privesc alegerile parlamentare, adică bifarea punctului B. Până în ziua când scriu aceste rânduri (luni, 17 martie), cei mai puțini s-au înscris în registrul bulgarilor (75 de persoane), iar cei mai mulți în cel al țiganilor (13.818). Departe încă până la numărul necesar de circa 20–25 de mii. La fel de departe sunt și nemții, care cu toată campania și convingerea în rândurile nemților au reușit să adune doar 9654 de înregistrări. Ne îndoim că până vineri vor reuși să dubleze acest număr...

Interesul românilor a fost unul dintre cele mai scăzute, cu doar 572 de persoane înregistrate. În ultimele patru zile s-au înregistrat doar 2(!) persoane. E adevărat că viitorul nostru purtător de cuvânt, capul listei românilor, președintele *Kreszta Trajan*, nici măcar nu s-a strofocat atâta ca și președintele german sau cel slovac, care au străbătut țara în lung și în lat convingându-și semenii să se înregistreze și apoi să voteze lista naționalității lor. Președintele-purtător de cuvânt român s-a mulțumit cu un singur forum electoral, ținut (nu de el, ci de un reprezentant al Departamentului pentru Naționalități din cadrul Ministerului Resurselor Umane) la școala din Jula. Publicul a fost compus atunci din profesorii școlii, care au venit la forum, cu toată probabilitatea, de bună voie și nesiliți de nimeni. Cine altcineva să fi mers la acea întâlnire din ianuarie, care s-a ținut într-o zi de lucru, la orele prânzului. Rectific, pe lângă profesorii extrem de interesați au mai fost prezenți și vreo 3–4 deputați din AȚRU, de vârstă de pensie. Interesul real s-a văzut și din întrebările jenante de puține.

Președintele-purtător de cuvânt l-a invitat apoi, săptămâna trecută, și pe domnul subsecretar de stat pentru naționalități, *Latorcai Csaba*, să facă un pic de campanie în rândul românilor, arătând realizările excepționale pe care Autogovernarea noastră pe Țară, în frunte cu președintele *Kreszta* le-a făcut mai ales în ultimii 2 ani. Întâlnirea a fost tot la școala din Jula, tot într-o zi de lucru, la orele prânzului. Publicul a fost iarăși doar colectivul profesorilor. Vizibil interesați și impresionați.

Până la preluarea școlilor din *Bătania, Chitighaz, Aletea, Săcal-Bedeu* și *Jula*, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria a fost o formă fără fond, o organizație fără prea mult conținut. De când AȚRU administrează aceste instituții de învățământ, și cel mai mic succes al vreunei școli a devenit succesul AȚRU. În sfârșit, AȚRU nu mai plutește în aer, și-a găsit rostul în viață, mult trâmbițata autonomie culturală a prins contur.

Trăind într-o lume românească perfectă, doar cu realizări și succese, cu mulțumiri și satisfacții, nici nu e nevoie de mai mulți de 572 de înregistrați. Și prea mult. Mai ales dacă ne gândim că dintre ăștia e suficient dacă unul singur se va duce pe 6 aprilie să-l voteze pe președintele-purtător de cuvânt al românilor. Oricum, de un deputat parlamentar cu drepturi depline noi, românii, nici nu am avea nevoie. Ce să facă el pentru noi în Parlamentul din Budapesta? Probleme nu avem. Pretenții nu avem. Noi suntem niște români fericiți.

Eva Șimon

„Ce ne spune Biblia despre comportamentul față de mediul sonor?”

Întrebarea din titlu a constituit tema dialogului organizat, pe 1 martie, de către Biserica Baptistă din Micherechi împreună cu Primăria locală al cărui invitat a fost maestrul *Dorin Frandేశ* din Arad. La eveniment a onorat cu prezența domnul *Victor Micula*, Ambasadorul României la Budapesta, domnul *Răzvan Ciolcă*, consilier diplomatic, domnul *Florin Vasiloni*, consul general al Consulatului General al României la Jula, *Mihaela Bucin*, șefa Catedrei de Limba și Literatura Română din cadrul Universității din Seghedin, *Ana Sárközi*, directoarea Școlii generale locale, viceprimarul *Bertold Netea* și credincioși locali.

Înainte de a introduce publicul în lumea sunetelor, grupul *Unic*, condus de profesorul *Gyuruș Pátcaș*, a cântat două cântări. Ambasadorul *Victor Micula* s-a adresat prin cuvinte de apreciere față de activitatea pe care o desfășoară corul unit din tinerii neoprotestanți din Miche-

rechi. Totodată i-a încurajat pe aceștia să investească în păstrarea limbii și tradiției, care este specifică în Micherechi.

Pentru că toți cei prezenți au fost credincioși, pastorul Bisericii Baptiste, *Petrică Crețu* a început programul printr-o rugăciune citind Psalmul 150.

După cuvintele de deschidere a urmat discursul maestrului Frandేశ, care nu a vorbit despre muzică așa cum poate ascultătorii au așteptat, ci despre sunetul care face parte din ea. *Dorin Frandేశ* s-a născut dintr-o familie de muziceni, a început să cânte la pian la vârsta de șase ani. Timp de 15 ani a fost dirijorul Orchestrei Filarmonice de Stat din Sibiu, iar din 1987 până în 2014 a fost dirijorul Orchestrei Filarmonice de Stat din Arad, unde timp de 18 ani a fost și directorul instituției. A dirijat toate orchestrele simfonice din România, dar a dirijat și operă. În străinătate a dirijat în Ungaria, Austria, Serbia, Elveția, Ger-

mania, Italia, Republica Moldova, Statele Unite și Taiwan. În 2002 și-a obținut doctoratul la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj.

Dorin Frandేశ a încercat să sensibilizeze ascultătorii la sunetele care ne înconjoară nu numai din punct de vedere estetic al imaginii. A demonstrat să ne facem viața plăcută împreună cu sunetele pe care le recepționăm.

Domnul Frandేశ a organizat toate aceste crâmpie de lucruri într-o expunere care a vrut să se refere la sunet în general. Cu toate că despre sonor nu se prea discută, domnul Frandేశ a încercat să găsească argumente din Biblie, documentul unanim acceptat de mii de ani de o mare parte a populației globului. A mai arătat cât de multe lucruri se întâmplă în Biblie legate de su-

net. Realitatea pe care a dorit să o descrie este că omul trăiește toată viața într-un mediu sonor, încă dinainte de viața aceasta: din a șasea săptămână, copilul conceput este sensibil la tot ceea ce se întâmplă în mediul sonor al mamei care-l poartă în pântec. Omul aude înainte de a apărea pe pământ, este influențat de sunete.

Relația cu această parte nu poate fi întreruptă.

La final, pastorul baptist *Petrică Crețu* i-a mulțumit domnului *Dorin Frandేశ* pentru prezentarea discursului special rugându-l să vorbească despre cum ar trebui să fie sortată muzica creștină contemporană, pe care neoprotestanții au adus-o mai nou în adunări. A.C.

E timpul să avem încredere în Dumnezeu

Te îngrijorezi vreodată? Și eu! Încă de foarte multe ori. Foarte des mi se întâmplă să-mi fie greu să am o credință atât de mare încât să las lucrurile pe mâinile lui Dumnezeu, în controlul Lui, încă din primul minut. Adesea mă cam „târguiesc” cu El: să-i las Lui problema mea, să nu i-o las, să-L las pe El să se ocupe de situația prin care trec, să nu-L las...

Mi-e destul de greu uneori să-L las pe El să acționeze încă din primul mo-

ment. Iată unul dintre capitolele vieții unde încă mai am multe lupte de dus. Încă învăț.

Dar știi ce-am realizat? Când atunci când credința mea este prea mărunțică de a lăsa problema mea în seama lui Dumnezeu, e ca și cum încerc să-l țin în mână lui Dumnezeu, nu-L las să mă ajute, nu-L las să se implice în viața mea, deși El își dorește asta atât de mult! Când despre lucruri imposibile, la Dumnezeu nimic nu este imposibil!

Știm asta, nu? Da, asta facem de fiecare dată când nu-L lăsăm să lucreze în viața noastră. Îi ținem mâna și, până nu are acceptul nostru, El nu va face nimic peste voința noastră, pentru că așa este Dumnezeu, nu cum suntem noi, cei care intrăm cu bocancii în viețile oamenilor. Nu. El așteaptă ca noi să luăm hotărârea să-L lăsăm să se implice în viața noastră. Așteaptă fără a avea de credință din partea noastră. Așteaptă să-i spunem doar „te

rog, ajută-mă!” Mă întreb cât timp trebuie să mai trecă pentru a ajunge să încetăm să mai ținem mâna lui Dumnezeu, pentru a crede că vrea să ne ajute, că poate să o facă și chiar abia așteaptă să o facă. De cât timp mai este nevoie până se vor schimba lucrurile?

Eu una recunosc că adesea am căzut în capcana îngrijorărilor. Am citit de curând ce spunea Spurgeon: Nu schimbi nimic îngrijorându-te pentru pro-

blema ta. Poți schimba însă totul rugându-te pentru ea! Vă mărturisesc că acum încerc să mă încurajez singură amintindu-mi de cuvintele acestea, atât de prețioase! A venit timpul să înlocuiesc îngrijorările și temerile cu încrederea și rugăciunea. E vremea genunchilor plecați! E timpul să credem că Dumnezeu poate să ne ajute, că vrea să o facă! **E timpul să avem încredere în Dumnezeu!**

(sursa: camarasufletului.wordpress.com)

Drept la replică

Jertfelnicie și dărnicie – semne
ale adevăratului creștin

În legătură cu articolul intitulat „Unde dai și unde crapă”, apărut în numărul 11, din data de 14 martie 2014, al revistei „Foaia românească”, la capitolul „Părerea cititorului”, sub semnătura Domnului Gheorghe Popa, din Cenadul Unguresc, membru în Adunarea Eparhială a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, facem următoarele precizări:

Potrivit articolului 90 din Statutul de Organizare și Funcționare al Bisericii Ortodoxe Române (care este normativ pentru orice Eparhie aparținând Patriarhiei Române și care, prin urmare, privește și Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria), „Adunarea Eparhială este organism deliberativ pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale Eparhiei”.

În fiecare an, Adunarea Eparhială se întrunește pentru a discuta rapoartele de activitate pentru anul trecut, la toate sectoarele ei (bisericesc, cultural și economic) și pentru a se adopta hotărârile care se impun în viața Eparhiei pentru noul an.

Lucrările ședințelor anuale ale Consiliului și Adunării Eparhiale din acest an au fost dedicate *Anului Comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni* (Constantin Vodă Brâncoveanu, fiii săi Constantin, Ștefan, Radu și Matei și Sfeticnicul lanache, care au fost executați cu toții, prin tăierea capetelor, la Constantinopol, în data de 15 august 1714, exact în ziua în care

Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu împlinea vârsta de 60 de ani, motiv pentru care au fost trecuți fără ezitare în rândul Sfinților Săi, de către Biserica Ortodoxă Română), dar și *Anului Omagial Euharistic* (al Sfintei Spovedanii și Sfintei Împărțășanii), fiind subliniate încă de la început importanța jertfei și a sacrificiului făcute pentru mărturisirea credinței, pentru ajutorarea semenului aflat în suferință și nevoi și pentru a răspunde și noi, măcar într-o mică măsură, Darului cel mare pe care Dumnezeu Tatăl l-a oferit întregului neam omenesc prin Jertfa supremă și moartea pe Cruce a Fiului Său și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pentru mântuirea tuturor oamenilor și dobândirea vieții celei veșnice, în Împărăția Cerurilor.

Au fost evocate, apoi și realizările importante care au fost înregistrate în anul trecut (2013) în cadrul Episcopiei, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, prin implicarea exemplară a unor persoane din cadrul conducerii Episcopiei și prin sprijinul celor două State, Ungar și Român, dar și cu sprijin din partea Uniunii Europene (între care menționăm: derularea în cea mai mare măsură a Proiectului European Transfrontalier pentru crearea condițiilor de dezvoltare a turismului religios în zona județelor Bichiș și Arad, încheiat în comun de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, Arhiepiscopia Aradului și Fundația Publică pentru Dez-

voltarea Localității Otlaca-Pustă, care a permis restaurarea interioară și exterioară a Catedralei Episcopale din Julia și amenajarea Parcului Catedralei, cu un frumos altar de vară și două porți impunătoare de lemn, în stil maramureșean; realizarea unui Paraclis de lemn, tot în stil maramureșean și restaurarea completă a Centrului Parohial și Comunitar de la Otlaca-Pustă, prin același proiect European Transfrontalier; achiziționarea unei case parohiale noi și modernizarea ei, precum și ample lucrări de restaurare la turnul bisericii din Jaca, cu sprijinul Statului Ungar; realizarea și inaugurarea bustului în bronz al Sfântului Ierarh Andrei Șaguna, în curtea casei parohiale din Apateu, prin sprijinul Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni, de la București, și altele).

În acest context, al jertfei solicitate fiecărui creștin, dar și al realizărilor menționate, întrebarea Domnului Deputat Gheorghe Popa, referitoare la salarizarea clerului din cadrul Episcopiei și la așa-numitele diferențe majore între salariile preoților veniți din România, după anul 1990, pentru a sprijini activitatea misionar-pastorală a Episcopiei (la vremea aceea Vicariat), și cele ale preoților români născuți în Ungaria, a surprins, părând nepotrivită și neconformă cu spiritul celor discutate în cadrul ședinței și reflectând, probabil și anumite influențe sau informații inexacte pe care le deține acesta.

(Continuare în pag. a 8-a)

Pe scurt...

MICHERECHI

Garda Civilă locală și-a ținut tradiționala ședință cu membrii săi, sâmbătă, 15 martie la Casa de Cultură. *Artur Puskár*, conducătorul organizației de voluntariat a prezentat raportul de activitate pe anul 2013, după care a urmat decernarea premiilor pentru trei membri: *Dumitru Boca*, *Zoltán Ruja* și *Vasile Netea*, care au contribuit în mod benevol la păstrarea ordinii și siguranței. Din partea sponsorilor externi au fost distinși *Mihai Nistor* și *Károly Tóth*. Garda civilă locală fiind în directă coordonare a primarului și a consiliului local, la eveniment au onorat cu prezența primărița *Margareta Tat* și viceprimarul *Bertold Netea*.

SEGHEGIN

Consulatul General al României la Seghedin, în colaborare cu Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” din Oradea a organizat, pe 19 martie, la sediul misiunii diplomatice din orașul de pe Tisa, o manifestare culturală menită a marca Ziua Internațională a Francofoniei.

JULA

Curatoriul Fundației „Pro discipulis – Pentru elevii noștri”, în colaborare cu Liceul „Nicolae Bălcescu” organizează o nouă ediție a balului de binefacere în sprijinul Fundației „Pentru elevii noștri”. Petrecerea va avea loc sâmbătă, 22 martie, în Sala festivă a Centrului Cultural Românesc din Julia, cu începere de la ora 19.00.

CRĂSTOR

Credincioșii din Crăstor se pregătesc de hramul Capelei ortodoxe „Bunavestire”, care va avea loc cu două zile înainte de sărbătoarea Bunevestiri, duminică, 23 martie. Ca de fiecare dată, enoriașii vor participa la Sfânta Liturghie, după care vor lua parte la agapa frățescă închinată acestei zile. Sfânta Liturghie Arhierescă va fi săvârșită de Preasfințitul Episcop *Siluan*, împreună cu preotul paroh *Alexandru Șereș* și cu alți slujitori de la Centrul Eparhial din Julia.

Premiu de 15 Martie pentru directoarea
Liceului „N. Bălcescu” din Julia

(Foto: Gyulai Hirlap – Rusznyák Csaba)

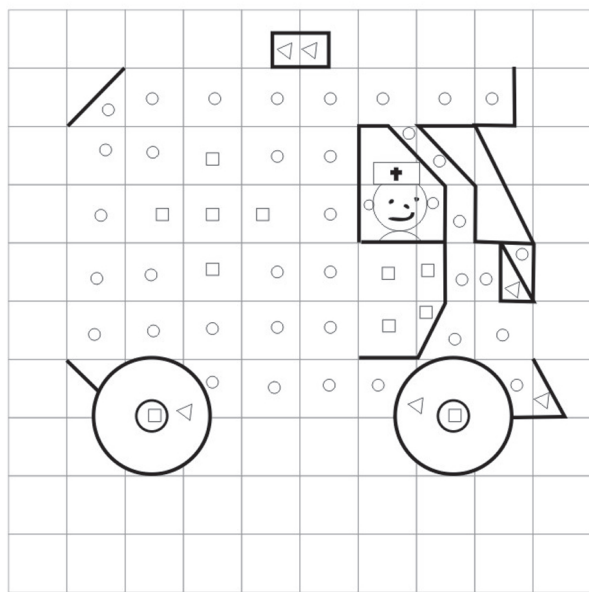
Cu ocazia sărbătorii naționale a Ungariei, de 15 Martie, la Primăria orașului Julia au fost înmânate 11 distincții pentru personalități marcante ale comunității locale. La ședința festivă a Consiliului Local, primarul *dr. Görgényi Ernő* a acordat distincția „Pentru orașul Julia” doamnei *dr. Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea Liceului, Școlii generale și Căminului de elevi „N. Bălcescu” din Julia. În textul de laudatio s-a arătat că doamna Gurzău a primit acest premiu în semn de recunoaștere pentru activitatea depusă decenii de-a rândul în domeniul cultural român din Julia și pentru activitatea de creator de intelectual.

Descoperă schema!

○	roșu
△	negru
□	alb

Colorează conform legendei și descoperă ce a desenat Rița Pictorița

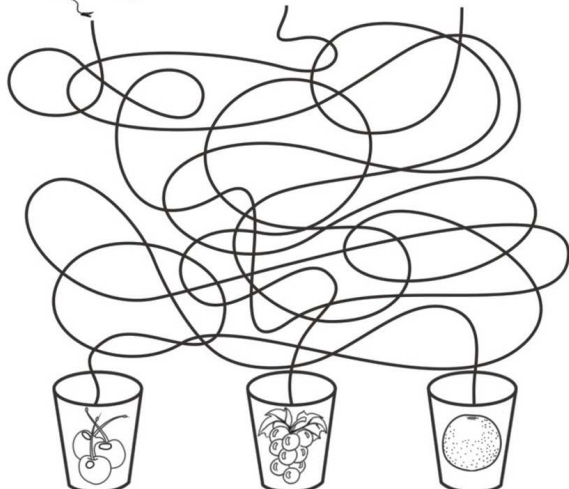
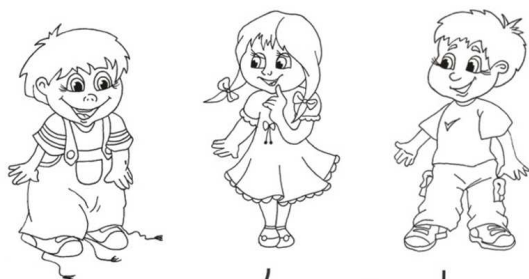
GHICITOARE

Astăzi,
în grădina mea
Am văzut după perdea
Cum o zână frumușică
Iar dă viață
la grădină...
Cine-i oare
zâna aceea?

(Primăvara)

Fructul preferat

Boierul și Păcală

Snoavă

Odată, Păcală stătea la marginea unei păduri. Deodată vede o trăsură venind spre el. Repede se scoală, ia un trunchi mare de copac, și-l ridică drept în sus. În trăsură era boierul, cucoana și vizitiul, care mânia caii.

Boierul, văzând pe Păcală, spuse vizitiului să oprească trăsură:

– Bună ziua!
Păcală răspunde:
Mulțămim!

Dar ce faci aici?

– D-apoi, cucoane, ia, am pus și eu lemnul ista să se hodinească olecuță, că apoi îl duc acasă. Da' dumneavoastră unde vă duceți?

– Eu am auzit de unul Păcală, care păcălește oamenii, și mă duc să-l găsec, să mă păcălească și pe mine.

Păcală îi zice boierului:

– Nu te mai duce, cucoane, că eu sunt Păcală. Dar acum nu pot să vă păcălesc, că am uitat păcălitorul acasă. Dați-vă jos din trăsură, să-mi aduc păcălitorul. Dumneavoastră, cucoane, țineți lemnul ista bine, să nu se clatine, că eu vin îndată.

Când boierul ținea cât

putea trunchiul să nu se clatine, Păcală se sui în trăsură și plecă. Se face noapte, și Păcală nu mai vine. Stau așa toată noaptea și a doua zi după-amiază.

Numai ce trece un om.

– Bună ziua! zice omul.

– Bună ziua! îi răspunde boierul.

– Dar de ce stați dumneavoastră acolo?

– Așteptam să vină Păcală de-acasă cu păcălitorul, să ne păcălească. Mi-a spus că vine degrabă cu trăsură, și nu mai vine.

Atunci omul spune boierului:

– D-apoi, cucoane, nu-i destulă păcăleala asta, că s-a dus cu trăsură și cu cai cu tot?

Și așa rămase boierul păcălit și fără trăsură.

Vasile Alecsandri Primăvara

A trecut iarna geroasă,
Câmpul iar a înverzit
Rândunica cea voioasă
La noi iarăși a sosit.

Dintr-o creangă-n alta zboară
Sturzul galben, aurit
Salutare, primăvară,
Timp frumos, bine-ai venit!

Turturelele se îngână,
Mii de fluturi vezi zburând
Și pe harnica albina
Din flori miere adunând.

Cântă cucu-n dumbrăvioară
Pe copacul înflorit,
Salutare, primăvară,
Timp frumos, bine-ai venit!

Olimpiadă la limba română pentru liceenii români

De câțiva ani, rezultatele obținute la concursul național OKTV la limba și literatura română nu mai au nici o miză pentru liceenii de la „Nicolae Bălcescu” și nici măcar nu-i mai scutește pe premianții olimpiadei de la examenul de bacalaureat la limba română, cum era pe vremuri. Cu toate acestea, unii tineri de clasa a XI-a se mai antrenează să participe la aceste concursuri, până la urmă oricum nu au nimic de pierdut, doar învață pentru ei. Astfel, la concursul de anul acesta s-au înscris 7 elevi de liceu, iar în etapa orală a OKTV, care s-a desfășurat pe 14 martie, la sediul AȚRU din Jula, au rămas să susțină probele la literatura română cinci dintre cei șapte.

Din juriu au făcut parte *Viorica Oros Fábrián*, pensionară, fost director al Biroului Coordonator pentru Minorități din cadrul Institutului de Cercetare și Dezvoltare al Învățământului, *dr. Tiberiu Herdean*, lector la Catedra de Filologie Română din cadrul Universității ELTE din Budapesta și *prof. univ. dr. Florin Cioban*, de la Catedra de limba și literatura română a Universității ELTE din Budapesta.

Concurenții olimpiadei au fost *Viola Netea*, *Carmen Solcan*, *Samuel Gherman*, *Cristian Somogyi* și *Amanda Puiu*, ei eu fost pregătiți de profesorele de limba română *Ste-*

la Nicula Machhour și *Ele-na Olteanu*.

Tinerii au ieșit ușurați de la concurs pentru că aproape toți au tras subiecte îndrăgite. Subiectele au fost împărțite în șapte teme, *Viola Netea* ne-a spus că-i place mult *Vasile Alexandri* și a avut chiar norocul să vorbească despre *Pastelurile lui Alexandri*. *Carmen Solcan* a avut ca subiect nuvela „*Moara cu noroc*” a lui *Ioan Slavici*, alegând să vorbească despre tema nuvelei, despre subiect, despre expozițiunea și intriga acesteia. *Samuel Gherman* a trebuit să prezinte o analiză literară a „*Lucaferului*” lui *Mihai Eminescu*, iar

Cristian Somogyi a fost bucuros că a primit după părerea lui cel mai plăcut subiect din literatură și anume „*Amintiri din copilărie*”. *Cristian* ne-a mărturisit că așa de mult la interesat acest subiect încât a vizionat și filme despre *Ion Creangă* și „*Amintiri din copilărie*”, a citit mult despre viața scriitorului și îi place foarte mult scrierile sale și se consideră un norocos că a avut parte de acest subiect.

Amanda Puiu a primit literatura populară și a ales să vorbească despre capodopera literaturii populare românești „*Mănăstirea Argeșului*”.

La sfârșitul olimpiadei, tinerii au fost invitați în fața juriului care i-a felicitat și i-a încurajat pentru mai departe, ținând cont că anul viitor îi așteaptă bacalaureatul. „Este un act de curaj să vă înscrieți la această competiție și este

bine că începeți la această vârstă fragedă, pentru că viața este o serie de competiții. Diferențele dintre răspunsuri sunt de nuanță, mici, iar noi am încercat să fim obiectivi. Sigur că proba orală diferă de cea scrisă prin factorul de noroc al fiecăruia, depinde de subiect a tras fiecare. Literatura este foarte frumoasă, iar dacă vă place literatura și lectura, dacă vă place să citiți, acesta nu doar vă îmbogățește cunoștințele ci vă construiește și vă cultivă personalitatea. Dacă doriți să aveți o personalitate distinctă, elevată, atunci este bine să citiți cât mai mult”, le-a spus tinerilor domnul *dr. Tiberiu Herdean*, spunând în glumă că încă nimeni nu a murit din citit...

Sigur că cititul îmbogățește vocabularul. Nu de puține ori am întâlnit cu toții adolescenți care au dificultăți în exprimare și

nu cunosc sensul multor cuvinte. Lectura ajută adolescentul să se exprime, îl învață cuvinte noi, noi sensuri și noi informații, și chiar dacă aceste concursuri nu la mai oferă nu știu ce premii și posibilități, un premiu pentru orșicăr participant este acesta, cultura lui generală și cunoștințele dobândite în timpul pregătirii pentru aceste olimpiade, un premiu pe care nu-l poate lua nimeni de la ei.

Rezultatele au fost anunțate pe Internet, marți, 18 martie. Acestea sunt următoarele.

- Locul I: *Viola Netea*, clasa a XI-a A
- Locul II: *Samuel Gherman*, clasa a XI-a B
- Locul III: *Amanda Puiu*, clasa a XI-a B
- Locul IV: *Cristian Somogyi*, clasa a XI-a B
- Locul V: *Carmen Solcan*, clasa a XI-a A

Anca Butar

– au fost introduse de negustorii chinezi de ceai, la începutul secolului al X-lea, care încheiau mari tranzacții cu bilete la ordin, cu scopul evitării transportului monedelor metalice? Administrația chineză adoptă oficial bancnotele în 1024.

– lucrătorii din comerțul alimentar, care ating alimentele și încasează banii clienților pot fi agenți de transmitere a epidemiilor? În 2007, un studiu a confirmat că virusii gripali pot supraviețui până la cinci zile pe bancnote.

Știați că...?

Bancnotele

– bancnota din hârtie este compusă exclusiv din pastă de hârtie de bumbac, suferind un proces de purificare crescut; această hârtie, fără clei, este uscată cu aer, înainte de a suferi o calandrare foarte puternică?

– de vreo treizeci de ani, din ce în ce mai multe state au trecut la adoptarea bancnotelor din polimeri

(cum este, de exemplu, polipropilena), care sunt mult mai rezistente la rupere și la sifonare decât cele de hârtie? În 2008, cinci țări aveau în circulație, în totalitate, bancnotele din polimeri: Australia, Noua Zeelandă, Brunei, România și Vietnam.

– prima bancnotă de polimeri emisă de România a fost cea de 2.000 de lei (ROL), din 1999, cu ocazia eclipsei totale de soare, din 11 august a aceluiași an, România fiind prima țară europeană care a pus în circulație astfel de bancnote de polimeri?

Autogovernarea Românească din Jula vrea să preia grădinița din Orașul Mare Românesc

(Urmare din pag. a 3-a)

Deoarece de 16 ani, de când sunt președintele reprezentanței românești din oraș, am susținut în orice situație această instituție și avem aceleași drepturi de a prelua administrarea ei, ne permitem și noi să cerem acest lucru", a concluzionat la întâlnire dr. Ciotea.

Dr. Gheorghe Ruja a vorbit celor prezenți despre situația financiară și despre posibilitățile pe care le-ar avea instituția în cazul în care va fi preluată de către Autogovernare. Scopul principal al întâlnirii a fost de a răspunde la toate întrebările părinților care au copii în această instituție. După discuții, părinții au votat cu unanimitate de voturi pentru susținerea cererii de preluare a grădiniței de către Autogovernarea

Românească locală. Acest document a fost atașat cererii de preluare a grădiniței, înaintate cu o zi mai târziu la Primăria din Jula.

Un răspuns concret din partea primăriei este așteptat cât mai curând posibil, pentru că începerea unui nou an școlar se poate face doar într-o nouă componență cu un nou administrator.

Pe 7 martie, Autogovernarea Românească a ținut și o conferință de presă în cadrul căruia a reacționat la unele acuze aduse de către primarul Julei la adresa Autogovernării Românești. Dr. Ioan Ciotea, președintele Autogovernării a accentuat dorința de a avea pe viitor o bună colaborare cu Primăria orașului, așa cum, de fapt, a fost și până acum. A.B.

Conferință și prezentare de carte la ICR Seghedin

Filiala Seghedin a Institutului Cultural Român Budapesta, organizează la sediul său din Piața Dugonics, nr. 2, vineri, 21 martie, cu începere de la ora 17.00, conferința „Șapte decenii de la moartea lui Benjamin Fundoianu”, susținută de conf. univ. dr. Speranța Milancovici de la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad. În anul 2014 se împlinesc șapte decenii de la moartea lui Benjamin Fundoianu, o personalitate aparte a culturii universale care a întreținut relații consemnate documentar cu mari literați ai vremii precum: Lev Șestov, Jean Cocteau, Benedetto Croce, Louis-Ferdinand Céline, Miguel de Unamuno, Henry Miller, Victoria Ocampo, Emil Cioran, Sașa Pană, Ilarie Voronca.

În cea de a doua parte a manifestării culturale moderate de Gabriela Matei,

directorul Institutului Cultural Român Budapesta, va fi prezentat volumul „Tudor Arghezi. Din duhul pământului”, editat de „Centrul de Cercetare a Literaturii Argheziene”, din cadrul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad. Volumul coordonat de dr. Ștefan Gencărau și prof. Vasile Man, la care și-a adus contribuția în calitate de cercetător și conf. univ. dr. Speranța Milancovici, cuprinde manuscrise ale poetului aflate în custodia Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, documente inedite pentru publicul larg, care au fost îngropate de poet în grădina Mărtișorului în anii de restriște de după 1948.

Aceste manifestări literare încheie la Seghedin șirul activităților culturale desfășurate de Institutul Cultural Român Budapesta în cadrul Festivalului Francofoniei în Ungaria.

Drept la replică

Jertfelnicie și dărnicie – semne ale adevăratului creștin

(Urmare din pag. a 5-a)

Luând prin surprindere, întrebarea a stârnit anumite discuții și nemulțumiri, lucru regretabil, la rândul său, deoarece în cadrul Episcopiei este îndeobște cunoscut faptul că aceste diferențe de salarizare nu sunt majore, în acest sens preoții din Ungaria beneficiind atât de sprijin din partea Statului Ungar, folosit și pentru salarizarea lor, la fel ca și în cazul oricărui cult din Ungaria, cât și de un sprijin suplimentar, tot din partea Statului Ungar, care a fost acordat în trei ani la rând, în ultima perioadă, dar și de un sprijin lunar la salarizare constant, din partea Statului Român, prin intermediul Patriarhiei Române, de aproximativ 230 de euro lunar, fapt care face ca în această situație să nu existe practic aproape nici o diferență între salariile celor două categorii de preoți, menționate de domnia sa.

În orice caz, diferențieri de acest fel, făcute între românii născuți în Ungaria și cei care au venit și s-au stabilit în Ungaria din diferite motive, la fel ca și în alte state ale Uniunii Europene, considerăm că nu sunt binevenite și nu pot aduce nici un folos real intereselor comunității românești din Ungaria.

Cunoaștem cu toții rolul deosebit de important pe care Biserica Ortodoxă Română l-a jucat de-a lungul veacurilor în menținerea identității naționale și spirituale a acestei comunități și susținerea vieții ei bisericești și culturale, iar aducerea unor preoți misionari, după anul 1990, nu a constituit un motiv de divergență și nu s-a făcut din alte interese pecuniare,

ci ea a fost doar un sprijin important și un semn al purtării de grijă părintești a Patriarhiei Române față de fiii și fiicele ei duhovnicești din Ungaria. În același sens, potrivit dorinței lor manifestate încă de la Congresul Național Bisericesc de la Jula, din 26 martie 1946, a și fost înființată Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, formă de bază de organizare, după care funcționează toate Eparhiile din Patriarhia Română, atât cele din România, cât și cele de dincolo de hotarele ei, instituție care și-a intrat în drepturile ei depline numai după hirotonia și instalarea primului ierarh al acestei Episcopii, în persoana Preasfințitului Părinte Episcop Sofronie, în data 21 februarie 1999, la mai bine de cincizeci de ani după data Congresului!

Iar sprijinul Statului Român, prin intermediul Patriarhiei Române, sau în mod direct, s-a manifestat și el, în nenumărate rânduri, față de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, față de bisericile și membrii acesteia.

De asemenea, având în vedere faptul că nu bogăția sau sărăcia unora dintre membrii comunităților parohiale ortodoxe determină spiritul de dragoste și solidaritate creștină (potrivit și exemplului femeii văduve din Sfânta Evanghelie, care din sărăcia ei, a donat doar doi bani în vistieria Templului din Ierusalim, dar a fost apreciată de Mântuitorul nostru Iisus Hristos mai mult decât cei bogați, care au făcut mari donații către același Templu – Luca 21, 1-4), iar solicitarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

nu îi privește doar pe creștinii „bogați”, din țară sau din străinătate, ci pe toți cei care se consideră membri de fapt și de drept ai acestei Biserici, indiferent de locul în care ar trăi, pare de asemenea foarte surprinzătoare și nepotrivită revolta domniei sale în privința colectelor instituite pentru construirea Catedralei Mântuirii Neamului (care va fi o Catedrală a românilor ortodocși de pretutindeni și nu doar a creștinilor ortodocși din Arhiepiscopia Bucureștilor), sau a ajutorării creștinilor din Siria, care trec printr-o perioadă de conflicte, mari suferințe, lipsuri și prigoniri și care sunt o minoritate în propria lor țară, la fel ca și minoritatea ortodoxă română din Ungaria.

Așadar, se poate concluziona că problemele ridicate de Domnul Gheorghe Popa în articolul pe care îl semnează nu constituie problemele cele mai importante pe care le are de rezolvat în prezent Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria și regretăm incidentul minor creat în jurul acestor teme, dar totodată ne exprimăm și încredințarea că și pe mai departe, această Episcopie își va desfășura misiunea și activitatea potrivit cerințelor Sfintei Evanghelii a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și legiurilor bisericești, beneficiind în acest sens de înțelegerea justă și de sprijinul devotat al tuturor membrilor ei, indiferent de poziția pe care aceștia o dețin la un moment dat în cadrul Episcopiei.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Resfințirea Catedralei Episcopale

Duminică, 30 martie, la Jula va avea loc resfințirea Catedralei Episcopale „Sfântul Ierarh Nicoale” și sfințirea altarului de vară din parcul bisericii. Evenimentul va începe la ora 8.45, cu tăierea panglicii și

sfințirea bisericii și a altarului de vară, după care va avea loc Sfânta Liturghie Arhierescă, la care vor sluji mai mulți arhieri. După masă, manifestarea va continua cu o Conferință de presă și workshop la

Centrul Cultural Românesc din Jula. Evenimentele au loc cu ocazia încheierii lucrărilor de restaurare cuprinse în proiectul european transfrontalier HURO/1101/090/2.1.3.

A.B.

O străveche familie românească din Jula (1)

Familia Precup
Din amintirile unui pensionar

Mai 2010

Pe calea Nagyváradi creștii sălbatici sunt în floare, vântul împrășteie mirosul ierbii proaspăt tăiate.

Pornesc pe drumul binecunoscut. În stânga trec pe lângă o moară, după care urmează o ridicătură unde drumul se desparte, unul ducând spre gară.

După răscruce, am în față o priveliște variată. În stânga și în dreapta drumului sunt lacuri pentru pescuit. Mai în față, locul de odihnă al strămoșilor noștri. Poarta înaltă de fier forjat este larg deschisă, cimitirul își așteaptă vizitatorii.

Intru.

În aer plutesc buburuze și bondari, vântul le-a dat aripi florilor de castani. Acestea căzând la pământ formează apoi o plapumă pe tot drumul. În apropierea porții aud scârțâitul unei fântâni arteziene, de aici iau apă vizitatorii pentru stropit.

În al doilea rând pe stânga, al treilea mormânt este locul de odihnă al părinților mei.

Mă opresc în fața mormântului.

Cele trei cruci sunt împrejmuite de gratii negre de fier. Aici au fost înmormântați și străbunicii mei. Cu o mână ating crucea de marmură a mamei mele, cu cealaltă a tatălui meu.

Mă aplec asupra crucii. Închid ochii și mă cuprind amintirile. Călătoresc înapoi în timp 90 de ani...

*

În hotarul de la Remete lanul de grâu este verde.

După Sânjorj, nici urechile iepurilor de câmp care se ascund în semănat nu se mai văd.

Un copil de vreo șase ani se plimbă desculț prin grâne, lăsând o urmă lungă după el.

În mână are niște fire de flori sălbatiche. Un fazan sare spre înălțimi tocmai în fața lui. Dintr-odată aude un strigăt, se întoarce și vede un bărbat care se grăbește spre el. Se sperie, o

ia la fugă, aruncă florile. Respiră tot mai greu, îl strâng pământii, distanța e tot mai mică între ei, când dintr-odată cade la pământ, dar se ridică repede, și fugă mai departe.

Nu departe de marginea holdei apare silueta unei femei. A ieșit din sălaș când a auzit strigătele. Copilul se aruncă în brațele mamei. Bărbatul de la sălașul vecin face cale-ntoarsă rușinat, trăgându-și coada-ntr-o parte. Îl cunosc bine amândoi. Le este rudă. Toți cei ce îl cunosc îl cred un om răutăcios, morocănos.

*

Era primăvara anului 1940.

Suntem la Jula-Remete, partea de Szanázúg, acolo unde se întâlnesc Crișurile Alb și Negru. Sălașul cu pereți albi acoperit cu stuf este la o aruncătură de băț de digul Crișului Negru. Peste drum de sălaș este grajdul de vaci. În stânga lui se află hambarul de porumb, sub acesta sunt cotețele de porci, și în imediata apropiere este hambarul pentru mașini, unde se țineau mașina de semănat, ciurul, căruța și alte obiecte de lucru.

Anexele din jurul sălașului formează un pătrat perfect.

În stânga grajdului se întinde o mică pășune până la marginea digului,

iar în dreapta, în spatele clădirilor, se află o pădure tânără de salcâm.

Lângă salcâmi este o grădină cu pomi, între aceștia e grădina de zarzavaturi. Sălașului îi mai aparține un câmp de 42 iugăre cadastrale.

*

Pe malul stâng al Crișului stă un bărbat îndesat, cu fața arsă de soare.

Ținând în mâna dreaptă o țigară privește peisajul din fața lui. De acolo de sus se vede bine păduricea, lângă ea grajdul, sălașul, pământul îngrijit. Îi place ce vede.

Are 26 de ani. Este proaspăt căsătorit. De două luni bune i-a fost nunta.

Din băiat a devenit bărbat matur. A și uitat de copilăria grea, pierderea timpurie a tatălui.

În sfârșit, este gazdă pe propria lui moșie. Voi înființa aici o gospodărie înfloritoare – gândește în sinea lui.

A adus o nevastă de 17 ani la sălaș. O ființă sârguincioasă, frumoasă și foarte tânără. De multe ori a bătut cu piciorul drumul Kígyós-ului până când a cucerit-o. Acum tocmai îl așteaptă pe socrul său, care vine cu căruța și îi aduce un cal pentru lucru.

Dacă va lucra bine, poate să rămână la el. În că-

Părinții mei

ruță sunt niște saci cu cereale. Vor trebui pentru semănatul de orz de primăvară.

Vremea rea de anul trecut i-a lăsat puțin nutreț gazdei tinere, iar animalele s-au tot sporit.

Ajutorul este binevenit. Socrul lucrează un pământ foarte bun, așa că are suficiente cereale.

Primăvara de acum se prevede a fi una mai bună. Stratul gros de zăpadă din această iarnă a păzit holida de înghețuri, pământul are destulă umezeală, hotarul este verde, câțiva copaci sunt deja în floare.

*

Între grajd și sălaș vede silueta soției cu șistarul în mână. Tocmai ducea laptele proaspăt la bucătărie. Unele trebuie mulse și la prânz, nutrețul verde sporrește laptele vacilor. La orice casă e nevoie de brânză, untul, cașcavalul proaspăt. Ce este în plus se vinde la piața din Jula. Întotdeauna e bine să mai faci un ban.

Coboară de pe dig, se apropie de femeie.

– Tatăl meu când ajunge?, întrebă femeia zâmbind.

– Spre prânz, răspunde soțul.

Dintr-odată bărbatul aude un zgomot, fugă în spatele sălașului și vede cum se apropie o trăsură.

În spatele trăsorii, de codârlă este legat un cal. Pe capră șede un bărbat de vreo 40 de ani, cu o privire serioasă.

Caii se opresc în curtea sălașului, gazda coboară.

– Bine ai venit, tată!, salută fericit tânărul soț.

– Bună ziua!, răspunde socrul.

Dau mâna, se sărută.
– Deshamă caii și dă-le să mănânce! Încă azi trebuie să mă întorc la Kígyós, răspunde pripit bărbatul.

(Continuare în pag. a 12-a)

Casa părintească de pe strada Vár (desen în tuș)

„Sunetul muzicii” la Peleş

Stagiunea „Sunetul muzicii” va debuta pe 29 martie, la Castelul Peleş, în sala de concerte, cu versuri de Carmen Sylva recitate de Maia Morgenstern, informează un comunicat al organizatorilor remis AGERPRES.

Pentru al patrulea an consecutiv, localnicilor și turiștilor de pe Valea Prahovei li se oferă o atracție culturală unică. La Caste-

lul Peleş din Sinaia începe o nouă ediție a Stagiunii „Sunetul muzicii” organizată de ExcesMusic și Muzeul Național Peleş.

În acest an, prin muzică și poezie, vor fi marcate două evenimente speciale: 100 de ani de la trecerea în eternitate a Regelui Carol I și 100 de ani de la încheierea domniei Reginei Elisabeta – protecătoarea artelor.

Astfel, pe 29 martie, de la ora 17.00, în sala de concerte a castelului, versuri semnate de Carmen Sylva, pseudonimul literar sub

mânii Ordinul Nihil Sine Deo.

Opusuri de Reinhold Gliere și David Popper vor fi interpretate de unul dintre cele mai valoroase ansambluri camerale românești, ineditul Duo Jaya alcătuit din violonceliștii Ella Bokor și Mircea Marian.

Stagiunea „Sunetul muzicii” va include 10 evenimente muzicale. Recitalurile de la Castelul Peleş, bijuterie arhitectonică, simbol cultural, istoric și estetic românesc – se vor desfășura în perioada martie–octombrie, iar printre invitați se numără: soprana Cristina Radu, pianistul Steffen Schlandt, jazzistul Mircea Tiberian, basistul Chris Dahlgren, percuționistul John Betsch, Duo Atris, Ansamblul Game și laureații ediției a IV-a a Concursului „Drumul spre celebritate” de la Palatul Mogoșoaia și laureații Concursului Internațional de la Tokyo.

Accesul se face pe bază de invitație, care poate fi obținută completând un formular pe site-ul peles.ro.

care era cunoscută Regina Elisabeta, vor fi recitate de Maia Morgenstern, actrița care anul trecut a primit din partea Casei Regale a Ro-

litate ca și camere pentru pușcași, iar cele de la partea superioară ca zone de locuit și de apărare. Turnurile rectangulare (turnul vechi de poartă, turnul nou de poartă) erau prevăzute cu intrări carosabile și niveluri de apărare, gândite atât pentru arme cu coardă cât și pentru arme de foc. Intrările în castel se făceau pe poduri, susținute de piloni de piatră, ultimele tronsoane ale podurilor fiind mobile”, se arată în monografia castelului, publicată pe site-ul castelulcorvinilor.ro.

Povești din spatele simbolurilor României

Castelul Corvinilor

Zecile de monumente-simbol pe care le admirăm în marile orașe ale României ascund povești fermecătoare. Ziarul „Adevărul” din București a evocat într-un număr trecut poveștile fascinante ale celor mai importante clădiri din România.

Șase secole de istorie zbuciumată și legende învâluie unul dintre cele mai frumoase monumente din Transilvania: Castelul Corvinilor.

Povestea construirii castelului din Hunedoara a început în anul 1440, când Ioan (Iancu) de Hunedoara a decis transformarea așezării din piatră de râu și calcar, de pe Dealul Sânpetru, într-un castel impunător, cu o arhitectură care să dea imaginea unei fortărețe indestructibile în fața atacurilor armate. În anii care au urmat, în jurul vechii cetăți a Hunedoarei au fost ridicate ziduri de calcar dolomitic, flancate de turnuri circulare și rectangulare. Deși istoricii susțin că Iancu de Hunedoara nu a locuit decât o foarte mică perioadă în castel, regele care și-a petrecut aproape toată viața în campaniile militare, a vrut să îi dea acestuia un aspect care să îi semene personalității sale.

„Turnurile circulare (Turnul Capistrano, Turnul Pustiu, Turnul Toboșarilor), cu excepția turnului pictat (Turnul Buzdugan), erau prevăzute cu un parter din zidărie plină, urmat de două niveluri, cele de la partea inferioară fiind uti-

lizate ca și camere pentru pușcași, iar cele de la partea superioară ca zone de locuit și de apărare. Turnurile rectangulare (turnul vechi de poartă, turnul nou de poartă) erau prevăzute cu intrări carosabile și niveluri de apărare, gândite atât pentru arme cu coardă cât și pentru arme de foc. Intrările în castel se făceau pe poduri, susținute de piloni de piatră, ultimele tronsoane ale podurilor fiind mobile”, se arată în monografia castelului, publicată pe site-ul castelulcorvinilor.ro.

De-a lungul istoriei, aspectul castelului a suferit numeroase modificări. Cele mai importante dintre ele sunt consemnate în secolul al nouăsprezecelea. În 13 aprilie 1854, în timpul unei furtuni, un trăsnet a provocat un incendiu mistuitor. Flăcările au transformat în scrum acoperișul din șindrilă al cetății, grinzi, scările de lemn, plafoanele și au devastat aproape întreg castelul, singura ușă din lemn care nu a fost atinsă, fiind tocmai poarta închisorii, veche de cinci secole.

După acest eveniment, castelul a intrat în cea mai amplă operațiune de restaurare.

Trupa Pasărea Rock și-a lansat primul videoclip

Nou înființata trupă Pasărea Rock, cu Mircea Baniciu, Josef Kappl, Ovidiu Lipan, Țândărică, Vlady Cnejevici, Teo Boar și Cristi Gram, și-a lansat zilele trecute primul videoclip la piesa „Praznic năprasnic”.

„Am realizat acest videoclip și din dorința unui repertoriu propriu, unic, care să poată fi susținut pe toate mediile. Nu este un videoclip extrem de elaborat artistic, e o prezentare a trupei. A fost și un fel de joacă a noastră”, a spus managerul formației, Valentino Rudolf, potrivit unui comunicat AGERPRES.

Videoclipul a fost creat în timp record, deoarece prezența tuturor membrilor formației era imperios necesară, iar Josef Kappl se afla pentru o scurtă perioadă în România. Filmările au durat o zi, iar montajul a fost realizat de Playhouse Production, conținând și imagini captate din timpul înregistrărilor din studio.

Concept al managerului

formației și producătorului Valentino Rudolf și al regizoarei Mara Lubieniecki, videoclipul a fost filmat pe 15 februarie, în localul La Copac.

Scenografia a fost realizată de Elena Constantin (scenograf), cu sprijinul lui Mihai Grama (designer) și al Adelei Pantea (asistent design), iar costumele – un melanj între nou și vechi, între modern și tradițional, cu elemente din portul popular românesc – au fost creația echipei Atelierul de Haine. Cămășile, chimirele și vestele sunt autentice,

având o vechime de peste 70 de ani și fac parte din „zestrea” Atelierului de Haine.

Pasărea Rock înseamnă Mircea Baniciu (voce, chitară), Josef Kappl (bas), Ovidiu Lipan Țândărică (baterie), Vlady Cnejevici (clape), Teo Boar (chitară) și Cristi Gram (chitară). Pe scena Sălii Palatului din București, pe 25 martie 2014, vor urca și Marius Bațu (voce, chitară), Costin Petrescu (percuție), iar invitatul special al întregului turneu este Mani Neumann (vioară).

TV

37° C

Sâmbătă, 22 martie, ora 14.35, TVR 1
37° C este un show interactiv, pe teme de sănătate, o altfel de emisiune medicală: dinamică, interactivă, diferită de la o ediție la alta. Medici de renume vorbesc despre bolile care ne amenință, despre cum le tratăm, dar mai ales cum le prevenim. Telespectatorii intră în dialog cu invitații emisiunii, pun întrebări, povestesc propriile experiențe, participă la concursuri și la demonstrații practice.

Operațiunea Monstru

Duminică, 23 martie, ora 20.10, TVR 2
Pentru a ieși din rutina zilnică, patru funcționari pasionați de pescuit se hotărăsc să-și petreacă un concediu în Delta. Pentru a atinge mult râvnita performanță pescărească, își impun un regim de viață foarte strict. Rivalitățile și micile frecșuri dintre ei se agravează în momentul în care își face apariția o tânără pictoriță. Subiectul destul de inofensiv al filmului încearcă o critică mai degrabă prudentă la adresa aparatului birocratic al epocii comuniste. Personajelor le este adăugată o latură pozitivă, prin care își vor arăta omenia acolo unde este cazul. Per ansamblu, scenariul echilibrează cele două planuri, între altele pentru a păstra tensiunea așa cum este ea cerută de genul comediei.

Omul cu chitară

Duminică, 23 martie, ora 16.00, TVR 2
Invitați: Mircea Baniciu, Josef Kappl și Ovidiu Lipan. Tândărică prezintă Pasărea Rock, cel mai nou proiect muzical al celor trei.
Cu: Cristina Șoloc și Duce Bertzi
O emisiune muzicală de divertisment, care recrează, timp de o oră, atmosfera caldă a șuetelelor cu amintiri și întâmplări din lumea muzicii folk. Muzica sufletului, poezie pe acorduri calde, povești folk spuse la gura sobei de către artiști consacrați ai genului sau tineri care s-au afirmat în ultimii ani.
Un om, o chitară, o poveste.

TEATRU

Din programul Teatrului Clasic „Ioan Slavici” din Arad

Vineri, 21 martie, ora 19.00, sala Studio
FLORI, FETE, FILME SAU BĂIEȚI, de Mimi Brănescu
Regia – Antonella Cornici

Sâmbătă, 22 martie, ora 19.00, sala mare
SORRY, de A. Galin
Regia - Ion Ardeal Ieremia

Duminică, 23 martie, ora 19.00, sala Studio
FLORI, FETE, FILME SAU BĂIEȚI, de Mimi Brănescu
Regia – Antonella Cornici

Marti, 25 martie, ora 19.00, Drama'S Club
ZERŌ, după Însemnările unui nebun, de N. V. Gogol
Regia, scenografia, concept video, muzica – Sorin Calotă

Joi, 27 martie, ora 19.00, sala mare
TARTUFFE, de Moliere
Regia – Dan Vasile

Sâmbătă, 29 martie, ora 19.00, sala Studio
MINOTAURUL, de M. Black
Regia – Ștefan Iordănescu

Duminică, 30 martie, ora 19.00, sala Studio
FREUD ȘI BUNUL DUMNEZEU, de Mircea M. Ionescu
Regia – Doru Nica
One-man-show Doru Nica

CONCERT

Turneu „Magic” la Oradea și Timișoara LOREDANA

Joi, 3 aprilie 2014
Oradea, Teatrul „Regina Maria”
Sâmbătă, 5 aprilie 2014,
Timișoara, Filarmonica „Banatul”

Loredana va începe în luna martie un amplu turneu național, care se intitulează „Magic” și care va cuprinde 15 dintre cele mai importante orașe ale țării. Pe 3 aprilie, artista va concerta la Teatrul „Regina Maria” din Oradea, iar pe 5 aprilie la Timișoara.

„De-abia aștept să pornim cu show-ul ‘Magic’ în toată țara! Li aștept pe toți fanii mei în sălile de spectacole pentru a trăi o experiență unică și irepetabilă! Pe curând, cu dragoste!”, a declarat Loredana înaintea de turneu.

Concertul Loredana va oferi o incursiune muzicală de aproape trei ore prin cariera fabuloasă a unei artiste complexe și totale, care abordează toate genurile muzicale cu aceeași strălucire incomparabilă. Playlist-ul concertelor va conține cele mai mari hit-uri ale Loredanei, inclusiv noul single „Lumea ta”, interpretat împreună cu Carla's Dreams și lansat la sfârșitul lunii decembrie 2013.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

24 MARTIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

25 MARTIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 MARTIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport: Clubul suporterilor 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 MARTIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 MARTIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 MARTIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

30 MARTIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 26 martie, m1, ora 13.05
joi, 27 martie, Duna TV, ora 7.00

Emisiunea românească televizată de săptămâna viitoare vă va prezenta un buletin informativ despre viața comunității noastre, iar apoi vă invităm la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula. Profesorul de muzică al singurului nostru liceu conduce Corul Unic, ai cărui membri interpretează atât piese laice, cât și religioase. Majoritatea coriștilor vine din comunitățile neoprotestante din Micherechi.

Realizator: **Tiberiu Boca**

Apartament de vânzare

Apartament confortabil de vânzare, la Jula, în cartierul apropiat de vama Vârșand. Apartamentul are 1+2 camere, este situat la parter, dispune de 62 metri pătrați, bucătărie cu mobilă suspendată, aragaz și este renovat în totalitate. Are baie și toaletă separate și dispune de îmbunătățiri. Nr. de contact: 0036-30-6197238, în limba română: 0036-30-6934381.

Glume

Soțul, soacra și soția infidelă

Vine mama soacră acasă și își găsește ginerele furios la culme, împachetându-și bagajele.
– Ce s-a întâmplat? Întrebă ea.
– Ce s-a întâmplat?! răbufni ginerele. Îți spun eu ce s-a întâmplat!... I-am trimis un e-mail neveste-mii în care i-am spus că astăzi mă întorc acasă din călătoria mea. Când am ajuns acasă, ghici ce am găsit? Nevastă-mea, da, Maria mea, se tăvălea cu un tip în patul nostru matrimonial!! Acesta este sfârșitul căsniciei noastre, voi pleca pentru totdeauna!
– Calmează-te, îi zice soacră-sa. Ceva nu e în regulă în toată povestea asta. Maria nu ar face niciodată așa ceva! Stai numai o clipă, să mă duc să verific ce s-a întâmplat...
După câteva momente, intră soacră-sa înapoi în cameră afișând un zâmbet larg și-i zice ginerelei:
– Vezi, ți-am spus eu că trebuie să existe o explicație simplă, Maria nu a primit nici un e-mail!!!

Coarnele și lipsa de calciu

Vine Ion la doctor:
– Doctore, nevasta mă înșeală pe rupte și totuși nu îmi apar nici un fel de coarne. Uitați-vă și dvs, neted ca-n palmă...
– Nu vă faceți probleme, chestia cu coarnele e numai o vorbă, nu există cu adevărat.
– Uff, mi-ați luat o piatră de pe inimă, credeam că am lipsă de calciu...

Sălașul de la Jula-Remete

Bunica cu bunicul și cu tatăl meu de 1 an

O străveche familie românească din Jula (1)

Familia Precup

Din amintirile unui pensionar

(Urmare din pag. a 9-a)

Intră în clădire și își salută fata, pe care n-o mai văzută-o de la nuntă.

Soțul aruncă fân proaspăt la cai, îi adapă cu apă rece, să-și revină după drumul lung. Sunt două iepe tinere, care din toamna trecută s-au obișnuit cu jugul zilnic.

Calul adus în dar este șchiop de un picior, dar are o musculatură tare, e numai bun de lucru. Va fi bun la arat, la secerat. Se va întări de la aerul și nutrețul bun.

Intră și el în bucătărie.

Tânăra nevastă a așezat deja pe masă noile farfurii, în mijloc aburește tocana de pui proaspăt gătită, la care se mai adaugă pita de casă și castraveții murați.

Se așează la masă și mănâncă împreună. Toți sunt încântați de mâncarea bună. Tânăra nevastă primește multe laude. În timpul mesei se discută despre starea vremii și despre producția așteptată anul acesta. Tânărul soț înșiră câte holde de grâu, orz, porumb, lucernă a semănat. Se înmulțesc încet-încet și animalele. Zilele acestea s-au născut un mânz și două vițele.

După Sânjorj vor putea fi scoase animalele la pășunat. La îngrijirea animalelor

sunt ajutați și de un tânăr din vecinătate. Tot așa, și la secerat vor angaja ajutoare.

Încet le vom face pe toate, spune gazda. Dumnezeu ne va ajuta, numai sănătate să avem, celelalte vin de la sine.

După prânz, gospodina îi servește și cu o gustoasă plăcintă cu brânză, după care bea apă rece de la fântână.

Înainte să se întoarcă la casa lui, socrul mai dă o tură pe la animale, privește sălașul. Este foarte mulțumit. A înhămat caii și și-a luat rămas bun de la fiică, de la ginere.

– Dumnezeu să vă aibă în pază! Iar voi să vă îngrijiți să ne îmbucurați cât mai devreme cu un nepoțel!, a strigat depărtându-se de casă.

Cei doi tineri priveau trăsura care se îndepărta, până a fost înghițită de praful lăsat în urmă. S-au uitat zâmbind unul la altul și îmbrățișați au intrat în casă.

Sălașul acoperit cu stuf a fost cuprins în acea zi de liniște și pace.

✱

Mai 1940. Oare cât va dura această idilă pașnică? Nu mult timp.

Cele mai multe vise și planuri nu s-au realizat.

Războiul a ajuns în toată Europa. Și la sălașul acestor

tineri. Tânărul soț a fost înrolat în armată, părăsind soția și gospodăria. Ostașul primea scrisori pline de durere iar soția scrisori de îngrijorare.

După război a venit marea schimbare, regimul lui Rákosi, persecuțiile.

Au urmat ani de închiisoare, umilințe, spălări de creier. Fratele meu mai mic s-a născut atunci, în 1953, eu cu șapte ani mai devreme, imediat după sfârșitul războiului.

✱

Ei ne-au dat viață ca noi să nu uităm!

Nu o să uităm niciodată mâinile lor crăpate de lucrul cel mult, strădaniile lor, ca oricât le-ar fi de greu, să ne crească în cinste.

Nu o să uităm rugăciunile lor zilnice în speranța unei vieți mai bune.

Viața noastră chiar este mult mai bună, mult mai ușoară decât a fost a lor!

Au fost căsătoriți timp de 32 de ani. O perioadă scurtă și totuși lungă. Visul lor în parte s-a realizat. Cei doi băieți, nurorile și cei patru nepoți le păstrează vie amintirea!

5 mai 2010,
Kunszentmárton

Ioan Precup

(traducere: **Eva Șimon**)
(Va urma)

În fața casei de pe strada Vár din Jula, cu bunicul, părinții și nepoțelul